

פרוטוקול מס' 59
מישיבת ועדת הכספים
שהתקיימה ביום ד', כ"ט אדר תשי"ב
26.3.52, בשעה 9.00.

משתתפים:

י. גורי - היו"ר
ח. אריאב
י. אפרתי
י. בדר
א. ט. גניחובסקי
ש. דיין
א. הרצפלד
ק. לוז
ז. סוזאייב
י. פורדר
א. ציזלינג
ד. שרי

נעדרים:

א. אלישר
ט. סנה
ט. קלמר
י. דוקח

מזמנים:

מר זנגי - החשב הכללי
מר ג. אבולעפיה - עוזר ראשי למטונה על
התקציבים
מר ספיבק - משרד האוצר
מר בזק - מזכיר

סדר-היום:

התקציב לשנת 1952/55 (קריאה ראשונה)

היו"ר י. גורי:

אני פותח את הישיבה.

י. פורדר:

(א) אני מציע שהוועדה תמליץ בפני שר האוצר לתת מפרעה לתקציב הפיתוח, בייחוד בשביל שיכון עולים. אני ממליץ על 5,000,000 ל"י כמפרעה.

(ב) אני מבקש לקבוע את סדרי הדיון בכנסת בקריאה השניה של התקציב, כי ^{לפי} אסדרים אלו אקבע את מספר הסתייגויותי.

א.ב.

ישיבת ועדת הכספים
26.3.52

א. מ. גניחובסקי:

שר האוצר הבטיח לוועדת הכספים שימלאו עד כמה שאפשר את כל ההתחייבויות בנוגע לטוענות הדתיות. הממשלה חייבת להשתתף בשליש מהוצאות אלו. אני מבקש, בקשר עם אאאאאאאא ההכנות לפסח, שהאוצר ידאג להשלים מה שנשאר בהתאם לתקציב, כדי שלא ייווצר מצב קטסטרופלי לפני חג הפסח.

היו"ר י. גורי:

השאלה היא: מי מכווין את המדיניות אאאאאאאא התקציבית ג-2/3 ובשליש הללו? לפי המצב העובדתי ההכרעה נמצאת בידי הרשויות המקומיות. אם השליש אינני עולה בהרבה על הסכום הנקוב בתקציב - אפשר למלא את.

אשר לשיפוט הרבני, יש לי אינפורמציה בעניין זה למסור לוועדת הכספים, שהתקציב של השיפוט הרבני יעבור ברוטו בתקציב, הן במכנסה והן בהוצאה.

א. מ. גניחובסקי:

אבקש שני תיקונים טכניים: במקום שכתוב "ספרות", שיהיה כתוב: "ספרות ומחקר תורני", ובמקום שכתוב "מקומות קדושים ושרידי קדושה".

תקציב משרד החוץ:

ח. אריאב:
סעיף המשכורות בתקציב זה גדל ב-100,000 ל"י. האם גם מספר השכרדים גדל, או זוהי

רק הגדלה במשכורת?

למרות שהצענו לצמצם - יש כאן הרחבות. על מה מבוססות ההרחבות האלו? סדוע מרחיבים?

במה מתבטאות ה"הוצאות המיוחדות"? זהו סכום של 250,000 ל"י, מי אחראי בעדו? מי מחלק אותו?

היו"ר י. גורי:

שר החוץ השיב בשאלה זאת בכנסת בתקציב הקודם ואמר שאלו הן הוצאות מיוחדות הקיימות בכל מדינה. בתקציב הקודם הן שהוא ישיב עכשיו יותר.

ח. אריאב:

אני רק שואל: מי מחליט על ה"הוצאות המיוחדות" הללו, ובשביל מי הן? האם בשביל שר החוץ או בשביל פקיד אחר?

מר זנגי:

לא חלה שום הגדלה במספר העובדים. התוספת של 100,000 ל"י היא רק הגדלה במשכורת. התקציב של משרד החוץ גדל בדרך כלל ב-30%, חוץ מהחלק שהיה קודם במשרד העליה. ישנה עליה בקונסוליות ובצירופיות, בייחוד בוואשינגטון ובניו-יורק.

ישיבת ועדת הכספים
26.3.52

מר זגני:
אינני יכול למסור פרטים מדוייקים על הלשכה לעניינים מיוחדים. הממשלה גם את משרד החוץ וגם את משרד האוצר ועומדת תחת פיקוח כפול, גם של שר החוץ וגם של ראש הממשלה. המקשר ביניהם הוא מר ראובן שילוח. לשכה זו מביאה תועלת מרובה בשטחים שונים. מר עקיבא לוינסקי דואג לתשלומים. מבקר המדינה מבקר את ההוצאות מבחינה תקציבית, גם בחו"ל וגם כאן.

י. פורר:
אני מציע שיינתן לטעיף זה שם אחר, ולא "פעולות והוצאות מיוחדות". אינני רוצה שיהיה סעיף בעל 250,000 ל"י ללא כל ספציפיקציה, אחרת יוכל המשרד להשתמש בכספים אלה לכל מיני הוצאות.

ז. סוזאני:
החוץ
התקציב של משרד האוצר/עובד לפני התכנית הכלכלית החדשה של הממשלה, אחרת היה תקציבו של המשרד צריך לגדול מ-2,000,000 ל"י לבערך 4,000,000 ל"י. בתקציב משרד החוץ אחוז מטבע החוץ הוא בערך 80, והוא נותן, אפוא, תמונה בלתי נכונה של מצב האוצר. אני מבין שלא רצו לנפח את התקציב ולהבליט את האחוז שתופש משרד החוץ, אבל טוב יעשו אם יתקנו את. האם עוד לא הוחלט בעניין, או בכוונה השאירו את הדבר כזי להגדיל אחר-כך?

אשר לטעיף "הוצאות מיוחדות", כיוון שאין ידיעות מדוייקות, ניתן חופש לדמיון בעניין זה, ואנשים טוענים שמטפלים כאן לא רק בפעולות נגד אויבי המדינה, אלא במשרד זה ישנם תיקים של אנשים רבים בתוך הארץ. הייתי רוצה לשמוע הסברה כלשהי בעניין זה.

היו"ר י. גורי:
הממשלה אינה חייבת למכור לעצמה דולרים במחיר היקר ביותר. ישנם שלושה שערים, ואיני יודע לפי איזה שער יכלכלו את הצרכים של משרד החוץ. יש להבדיל בין השקאות חוזרות והשקעות שאינן חוזרות.

ז. סוזאני:
אין זאת שאלה רק של משרד החוץ. ישנו משרד התחבורה ומשרד הבריאות וכדומה.

מר זגני:
השאלה של קביעת שערים למשרד החוץ ולמשרדים אחרים עמדה לדיון בוועדת השרים שבנה בתקציב. בעד מצרכים שהממשלה רוכשת לצרכים שלה, כמו לבתי-החולים שלה, היא משלמת לפי השער הרשמי; דברים שהיא מקבלת בשביל מפעלים, תחבורה וכדומה, מחשבים לפי הקמט הרגיל. הנסיעות תופשות מקום קטן בתקציב משרד החוץ. עיקר ההוצאה בדביזים היא החזקת הקונסוליות והצירות. להן יש גם הכנסות מויזות. הן דורשות לקבל את הדביזים לפי אותו שער שבו הן מוסדות את אאאא ההכנסות מהויזות. שקיד ממסלת הנוסע לחו"ל, מחשבים לו לפי אותו שער שמחשבים לכל אחד, גם עם מס הנסיעות. אין התקציבים צריכים לגדול על ידי ההתיקרות, להיפך, יש למעט בהוצאות.

ח. אריאב:
היכן מופיעות ההכנסות מויזות?

מר זגני:
בהכנסות משירותים.

א.נ.

ישיבת ועדת הכספים
26.3.52

אם מחשבים נסיעות של פקידים ממסלתיים לפי השער הקודם, יש לעשות כך גם בנוגע לכנסת,

ז. סוזאייב:

לנסיעות של משלחות פרלמנטריות.

אמא הלשכה לעניינים מיוחדים מורכבת משני חלקים: העבודה הנעשית בחו"ל ועיבוד החומר. המחלקה

מר זגני:

העובדת על החומר הנאסף בכל הארצות היא חלק אינטגרלי של משרד החוץ הרגיל, א ועבודתה נעשית כולה בחו"ל.

ישנו פיזור של הוצאות גדולות בסעיפים קטנים. למשל: עתונים וספרים - 26,000 ל"י. בכל אחד מסעיפי המשנה יש סעיף על עתונים, מודעות, ספרים ופרסומים. בהוצאות המקובצות מתקבצות ההוצאות של עתונים וספרים לסך של 26,000 ל"י.

א. ציזלינג:

סכום סכום מקובץ של כל הקונסוליות והציריות, מחוץ ל-6,000 ל"י במשרד הראשי.

מר זגני:

משרד הבריאות:

היו"ר קורא את הטעמים: המשרד הראשי | מעבדות לשכות מוזזיות ותחנות הסגר:

כנוגע למס המקביל לקופות-החולים. על שום אצ מה נותנת הממשלה במשרדים אחדים 3%, כמו שנותנים כל המעבידים, ובמשרדים אחרים רק 2%?

א. ציזלינג:

החלוקה של 3% ו-2% אינה לפי משרדים, אלא לפי סוגי עובדים.

מר זגני:

הייתי רוצה, אפוא, לדעת מה הם סוגי העובדים. ההפרש בין ה-3% וה-2% מסתכם לדעתי בסכום של כ-180,000 ל"י. אני תובע שהממשלה חייבת לשלם 3% כמו כל המעבידים.

א. ציזלינג:

אני תומך בהצעת חבר הכנסת ציזלינג. על הממשלה להיות מורה-דרך למעבידים אחרים

ק. לון:

בענין זה.

חבר קופת-חולים מקבל זכויות מסויימות בתור חבר קופת-חולים. הייתי רוצה לדעת אילו זכויות נוספות הוא מקבל בעד ה-3% שמשלם נותן העבודה. למשרד הכריאות יש כל מה שדרוש בכדי לתת את אותה התוספת לעובדים שלה, ויכול להיות שהיא אצ היתה עושה זאת בחסכון יותר. אני הייתי מציע דוקא לקצץ את ההוצאה של המס המקביל. יכול להיות שצריך להוסיף סכום מסויים למשרד הכריאות, והוא היה נותן את השירות הנוסף לעובדי המדינה תמורת המס המקביל.

ח. אריאב:

א.ב.

ישיבת ועדת הכספים
26.3.52

האם ישנה מחשבה במשרד הנריאות לתת שירות
נוסף להתישבות החדשה? אינני רואה בתקציב

ש. דיין:

הנוכחי בתי-חולים חדשים.

האם ישנם מספרים על מספר הנפשות שיש עליהן
רופא, חובשת ואחות בישוב הותיק ובהתיישבות החדשה? האם ישנה תחבורה לישובים
החדשים מבחינת שירות רפואי?

מדוע יש לכתוב "מס-מקביל" בכל סעיף וסעיף?
אפשר לרכז את הסכום הכולל של המס המקביל
בשכיל 30 אלף עובדי המדינה. אני מבין שהממשלה תוכל להרויח אם תתן את
השירות הזה בעצמה, אולם אין זה רצוי.

א. הרצפלד:

היו"ר י. גורלי:
אם אצא ישנו יחס חיובי למס המקביל בכללו - הרי
אצא לא יכולה להיות דרישה שהממשלה תעשה זאת
במכשירים שלה. זוהי שאלה של עזרה הדדית בין העובדים, והם משלמים גם אם
אין הם נזקקים לטיפול רפואי. מעביד אינו יכול לעשות חשבון: אם אתן חלק מן
הטיפול הרפואי לעובדי באמצעים שלי - יעלה לי הדבר יותר בזול, ולכן לא אתן
את המס המקביל.

התביעות מצד קופות החולים צורקות בדרך כלל.
קופת החולים הגדולה מטפלת ביותר מחצי מספר התושבים, והדבר חוסך הרבה למשרד
הבריאות. אי אפשר להתעלם מכך שישנו ציבור הנושא במעמסה עצומה והקצבת המדינה
מגיעה לפחות מ-10% מתקציבה. רק מי ששולל את העקרון של המס המקביל יכול
לחשוב על כדאיות או אי-כדאיות של הממשלה בענין זה.

ח. אריאלי:
לא דיברתי נגד הפרינציפ של אצא אצא אצא העזרה
ההדדית וביטוח הדדי בין חברים. אילו אמרתי לבטל
את קופות החולים ולהעמיס על המדינה את כל השירותים - היחה התשובה שקיבלתי
נכונה? כולנו יודעים שישנם בותני עבודה שאינם משלמים עכשיו את המס המקביל,
ובכל זאת עובדים אצלם - אם הם חברי קופת חולים - מקבלים את זכויותיהם בקופת-
החולים שהם חברים בה. תמורת המס המקביל הם מקבלים זכויות נוספות, ואותן
אני חושב שהמדינה יכולה לתת בזול יותר באמצעות משרד הבריאות.

י. פורדר:
פה מדובר על תקציב של 7,800,000 ל"י, בו בזמן
שנאשר אדם חולה, אפשר להבטיח לו בקושי מיטה.
אני מבקש חומר על מספר המיטות שיש בכלל, בכל בתי-החולים. כמה מיטות יש לעומת
אצא אצא האוכלוסיה בארץ? אני מבקש להשוות זאת באחוזים עם המצב בארצות אחרות
בעלת רמה פחות או יותר כשלנו. הייתי רוצה לדעת מה ההוצאות הממוצעות למיטה
בבית-החולים ביילינסון לעומת בית-חולים מסלתי.

מה הסכום המלא של השירותים של הממשלה בהשוואה
עם קופת-חולים? כאשר אקבל את החומר - אסיק מסקנות.

הייתי רוצה לקבל פרטים על השירותים בין העולים.
שמעתי טענות שרופא אינו מחזיק מעמד בין העולים יותר משבוע-שבועיים. יש למצוא
רופאים שיש להם יחס וגישה לעולים, גם מבחינת השפה וכדומה.

א.ב.

שיבת ועדת הכספים
26.3.51

ישנן שאלות אחדות שעליהן לא אוכל לענות,
אולם אעשה כמיטת יכולתי.

ד. זנגי:

מס מקביל: - חבר הכנסת ציזלינג אומר שזוהי
ואלק של נותן עבודה. אין זאת שאלה של ממשלה ותקציבה, אלא זה שייך לתנאי עבודה
וסוויימים. אנו צאצא נותנים 2% בעד אותם העובדים אצאצא המקבלים שכר בעד
זמן שהם חולים, ו-3% בעד אותם החולים המקבלים דמי מחלק ולא שכר. אין זאת
ואלע של כדאי או לא כדאי. כל נותן עבודה חייב לעשות זאת - וגם הממשלה. הייתי
ציע שוועדת הכספים לא תקבל החלטה בענין זה - כי לדבר תהיה השפעה על נותני
בודה אחרים.

אי אפשר לעשות חשבון כולל של המס המקביל
ל משרד - יחד עם חישוב המשכורת שעליו לשלם - עושים גם את החישוב של המס
ומקביל הקשור במשכורת ובדרגה.

מקובל שמספר המיטות צריך להיות 7 על כל
1,000 תושבים, 4 מיטות כלליות ו-3 מיטות ספציפיות. אנו איננו רחוקים ממספר
ה. מצב האשפוז הוטב בדרך כלל, אם כי המצב במקומות אחדים הוא קשה. דמי
ואשפוז בבית-החולים ביילינגטון עולים יותר מאשר בבית-חולים ממשלתי, אולם
סיכום יוצא לפעמים שמשלמים פחות, כי על ידי המכונות החודשות והציוד הטוב
וכב חולה בבית החולים פחות זמן עד לבדיקה ולקביעת המחלה והטיפול מאשר
בבית חולים אחר, ויוצא הפסדו בשכרו. אבקש את הדר' שיבא למסור בענין זה
וינפורמציה מדוייקת יותר.

גם על ענין הרופאים במעכרות ימסור לכם הדר'
יבא. אנו מתלבטים בשאלה זאת הרבה מאד, אחד הקשיים העיקריים הוא תנאי
יור גרועים לרופאים במקומות אלה, שאינם מאפשרים להם להיצמד למקום מסויים.

האם נתקציב זה מופיעים כבר סכומים בקשר עם
הביטוח הלאומי?
פנדרר:

לא.
ד. זנגי:

היו"ר טורא את הטעניפים: בתי-חולים ממשלתיים

לפי החישובים יגדל מספר המיטות במשך שנת
התקציב 1952/53 לעומת התחלת שנת התקציב
1951/5 ב-1,000 מיטות בערך.
יו"ר י. גורי:

הרושם שלי הוא שיש פחות שירות בבתי-חולים
מאשר היה. בדרך כלל מספר העובדים הוא:
ובד למיטה. אולם בבית החולים הממשלתי בחיפה, למשל, שהוא בעל 436 מיטות יש
517 עובדים, ובית החולים בצריפין יש בו 490 עובדים על למעלה מ-500 מיטות.
ציזלינג:

לענין זה הייתי רוצה להוסיף עוד את העובדה
שבתקציב הקודם הופיעו תלמידות בתי-הספר
אחיות בתקציב.
יו"ר י. גורי:

א.ב.

ועדת הכספים
26.3.5

גידול במספר המיטות יש רק בבית-חולים אחד או שנים. לעומת זה ישנה הפחתה במספר העובדים.

צילינג:

בנוגע לאשפוז בבתי חולים, אני תובע להשוות הסכום המשתלם למיטה בבית חולים של מוסדות של קרן נכות, לסכום המשתלם מיטה בבית חולים רגיל; בית חולים של קרן נכות זהו לדעתי אחד המפעלים הפועלים של הפועלים, ובגלל העובדה שהפאצילתא דאגה לנכים שלהם, לא יכולה למשל להקטין בגלל זה את תמיכתה לבית חולים כזה לעומת התמיכה למיטה בבית-חולים רגיל. תקציב קופת חולים הגיע בשנת התקציב שעברה אל-ל-11,000,000 ל"י. שנה - לפני המדיניות הכלכלית החדשה - היה התקציב 17,000,000 ל"י. לאור זכנית החדשה יהיה צורך להגדיל את התקציב לפחות ב-30%. הממשלה תמכה בקופת-חולים ב-600,000 ל"י מתוך תקציב של 11,000,000 ל"י. זהו סכום אפסי. אחוז וכולוסיה הנהנה מקופת חולים מגיע - אם אינני מטעה - ל-60%.

במסגרת המצומצמת של בתי חולים עומדות שתי שאלות: הגדלת הסכום לתשלום למיטה, כי הוצאות החזקת מיטה מתייקרות; השוואת השתתפות בהחזקת מיטה בבית חולים של קרן נכות לזו של בית חולים רגיל.

כמו כן הייתי מבקש לדעת מה הוא המצב של הגשת צורה אהרפואית והאשפוז לישוב הערבי.

יש הבדל בתמיכות לבתי החולים השונים, ובאחוז ההתייקרות. הייתי רוצה הסבר.

הראפליד:

אם כבר לא עושים השוואה - יש צורך להפלות לטובה לתת תמיכה גדולה יותר למיטה של קרן נכות ולא ההיפך. החולים הנמצאים בבתי חולים ל קרן נכות אין להם כמעט כל סעד ממקור אחר והם אצוקוקים למפיכה זאת, בוסף ל העובדה שהם שוכבים חדשים ושנים בבית-חולים, לעומת הימים או השבועות ששוכבים בית חולים רגיל.

השאלה של השוואת התמיכה למיטה של קרן נכות ומיטה בבית חולים כללי התעוררה כבר בדיון על התקציב קודם. לא היתה התנגדות פרינציפיונית להשוואה זו, אולם הוסבר שאי אפשר לעשות את בבת אחת. עלינו לבצע את התיקון הזה בתקציב הנוכחי.

יו"ר י. גורני:

למיטה כללית אנו נותנים עכשיו תמיכה של 400 ל"י, למיטה של חולי ריאות - 500 ל"י ולמיטה של חולים-מש - 225 ל"י. פעם היתה הצעה להשוות את המיטה הכללית לזו של חולי ריאות, ובמקום את החליטה הוועדה להוסיף 50 ל"י לכל אחת. אם ועדת הכספים תמליץ עכשיו על השוואה - לא תהיה התנגדות בממשלה, אולם בפעם הקודמת התנגדה ועדת הכספים השוואה זו.

ה ונגני:

בשנה שעברה הופיע בכל תקציב מספר עובדים מספר תלמידות. במשך השנה גרם הדבר לבלבול רב, כי תלמידות שלמדו בבית חולים חד עבדו על פי רוב גם בבתי חולים אחרים. בכוח עבודה שוות שתי תלמידות עובד אחד, ולפי הכסף אפשר לקחת גם שלוש, ואין לנו התנגדות שבית חולים יעסיק מספר תלמידות במקום מספר עובדים.

אשר למספר העובדים והמיטות בבית החולים בצריפין, יבלתי מכתב המעמיד אותנו על טעות שנפלה בענין זה. מספר העובדים הוא למעשה 54. עלינו לתקן את הדבר, אם יתברר שהמכתב נכון.

א.ב.

יבת ועדת הכספים
26.3.

זנגי:
את מספר המיטות אי אפשר להגדיל בהרבה בכל בתי החולים, ומשתדלים לעשות זאת על ידי הוספת יפטים. אנו מקווים להוסיף השנה כ-900 מיטות.

ציזלינג:
כמה עולה מיטה לממשלה? האם הממשלה מציעה להגדיל את הסכום למיטה כללית לאור ההתיקרות?

זנגי:
התמיכה בשארית 400 ל"י לכל מיטה, ללא הגדלה. בית חולים כללי עולה לממשלה אצאא בממוצע 14 ל"י מיטה, בית חולים לחולי ריאות - 822, בית חולים לחולי-נפש - 625 ל"י.

היו"ר כורא את הטעמים: אשפוז חולים מהות
לבתי חולים ממשלתיים

זנגי:
במקרה זה משלמת הממשלה שכר מלא, כפי שמשלמים אחרים למוסד.

סוזאייב:
בקשר לבעיית האשפוז בכללותה, מהו היחס בין אשפוז בבית חולים ממשלתי, ובין העזרה שהיא יזקה לה מקופת-חולים. מתי תוכל הממשלה להגיע לידי כך שתוכל לתת אשפוז לכל זרחים בעצמה, בבתי-חולים שלה? מהי התמונה הכללית בענין זה?

ציזלינג:
אני מבקש פירוט של מי החולים הציבוריים.

פונדרי:
חבר קופת-חולים מקבל אצלנו את הטיפול המתאים. טיפול טוב מקבל גם אדם שאינו חבר קופת חולים ל יש לו הרבה כסף. נשאלת השאלה: מה בנוגע לאיש הקטן שאין לו הרבה כסף ואינו בקופת-חולים? השיטה שכל זרם יש לו קופת חולים ועזרה רפואית לחבריו - איננה טה צודקת. לא רצוי לחלק את הארץ לקופות-חולים שונות.

ישנה שאלה של רפואות ושוק-שחור ברפואות. המדובר א בסכומים לא גדולים ביותר. ישנן תרופות שהן הכרחיות למחלות מסוימות, ולא אדם יכול לשלם בעדן את המחירים השחורים הגבוהים כל-כך. אצאאאאא האם אי-אפשר וגביל את השוק-השחור ברפואות אלו על ידי הקצבת מעט כסף נוסף להנאת הרפואות? יי א המדובר איננו בסכומים כל-כך גבוהים.

אינני רוצה להיכנס לבעיה הכללית של היתרי-יציאה, לם חולים גם עם תעודות-רופא אינם ושאים לפעמים לעזוב את הארץ לצרכי ריפוי. י מבין שההתנגדות אא היא ממשרד הבריאות ולא מהאוצר. זה יוצר אווירה לא נעימה ון החולים הללו, ואינני חושב שלמישהו ישנה זכות לסנוע נסיעה של אדם לחו"ל לשם פול רפואי. הייתי מבקש הסברה מקיפה בענין זה מן המשרד המתאים.

(א"ב - ע.ע.)

ע.ע.

א.מ. גניחובסקי:

אני מצטרף להערתו של חבר הכנסת פרדר בענין יבוא הרפואות. אני רוצה בהזדמנות זו להגיד לממשלה, שאם מישהו רוצה לקבל רפואות מחו"ל על אלא השבוננו, או על חשבון קרובו בחו"ל, מוטב שלא תמנע זאת ממנו.

אני מצטרף לדעתו של חבר הכנסת פרדר גם בענין היתרי יציאה לשם ריפוי.

ז. סוזייב:

אני רואה חובה לעצמי לצרף אף את קולי בשאלה זו. אני חושב שיהיה זה נכון אם כל חברי ועדת הכספים יתנו את הסכמתם בנקודות אלו, כי אין זו בעיה פוליטית. אני מסכים לדעתו של חבר הכנסת פרדר, כי זוהי שאלה סוביקטיבית מאד. אם ישנם אנשים שיש להם קרובים בחו"ל, המוכנים לעזור להם להתרפא על חשבונם, למה לאסור זאת?

בקשר ליבוא רפואות, המצב הגיע לידי כך שגם האדם הנכבד והישר ביותר, בשעה שהוא נזקק לרפואה מסויימת, אין לו ברירה אחרת מאשר להשיגה באופן בלתי חוקי.

אני פונה לחברי ועדת הכספים, שבאמצעות היו"ר, יעבירו את דעתם בענין זה לידיעת משרד הבריאות וכל המשרדים האחריים הנוגעים בדבר, מתוך בקשה להכניס שינוי בשיטה הנהוגה, כי השיטה הקיימת אינה מוסיפה כבוד ובריאות למדינת ישראל ולאזרחיה.

א. ציזלינג:

אני מסכים לאופי הדברים שנאמרו כאן. אף אני חושב כי המצב בשטח הרפואות הוא חמור, אבל הוא חמור לא בזה שמונעים לפעמים ממישהו להביא רפואות מחו"ל וישנה בענין זה הכבדה ביורוקרטיית. החומרה היא בזאת שלחמוני העם אין רפואות ואין להם אפשרות להשיגן בדרך ישירה. התרופה לכך היא, לא הקלות ביבוא רפואות ע"י אנשים פרטיים, אלא צריך לתבוע מהממשלה שענין יבוא הרפואות יהיה בידה, שיהיה לה מלאי אשר יבטיח לכל אדם חולה לקבל את הרפואות הדרושות לו. את הדבר הזה צריך לעשות ע"י הבטחת אותן הרפואות שיש להם ביקוש רב וקשה להשיגן, שרפואות אלו תימצאנה בידי הממשלה, אשר תמציא אותן לחולה הזקוק להן.

הוא הדין בענין היתרי יציאה לשם ריפוי. איני יודע את הפרוצידורה בענין זה, אך גם לי ידוע כי בענין זה ישנם דברים חמורים. אני בעד קיום ביקורת על היתרי יציאה לחו"ל גם בעקבות מחלה, כי ישנם מקרים רבים של שימוש לרעה על ידי רופאים המאפשרים נסיעות אצאצא ונזבוז דביזים ללא קשר עם מחלה. הענין הזה צריך להיות מסודר בידי ועדות רופאים בכל עיר, שרק הן תוכלנה לקבוע מי זקוק להיתרי יציאה לשם ריפוי.

מר זגני:

אני מבין שכל הוויכוח הזה יימסר לידיעת משרד הבריאות, ואני מתאר לעצמי שמשרד הבריאות יתן את תשובתו לוועדה. ברצוני לענות רק על כמה שאלות.

חבר הכנסת פרדר התחיל משני דברים - השוק

השחור בשטח הרפואות והיתרי יציאה לשם ריפוי. אנשי משרד הבריאות טוענים, כי מצד אחד, אין נותנים להם מספיק דביוזים לשם קניית הרפואות והכרחיות, ומצד שני מבזבזים מאות אלפי דולרים עבור נסיעות לחו"ל לשם ריפוי, שאין הכרח לעשותו דוקא בחו"ל. הם טוענים כי במקום לתת לאנשים דביוזים לשם נסיעה לחו"ל למטרת ריפוי, מוטב להזמין מחו"ל רפואות ורופאים, ומשרד הבריאות השיג בשטח זה הישגים לא קטנים. הוא קנה רפואות, הנמכרות תחת פיקוחו במחירים רשמיים, ועי"כ פגע במכירת רפואות מסוימות בשוק השחור. ישנו טיפול מתמיד, נבמדת האפשר ישנה גם אוזן קשבת בענין הזמנת רפואות, חלוקתן ומכירתן בשוק החפשי במגמה להכות את השוק השחור.

בנוגע להיתרי יציאה לשם ריפוי, מניעתם אינו

גורם תענוג רב למשרד הבריאות, אך במקום לאפשר נסיעות לחו"ל למטרות ריפוי רק לאנשים בעלי יכולת, מוטב להזמין ארצה מפעם לפעם רופאים מומחים, ועי"כ לאפשר את הריפוי גם למחוסרי יכולת. אני קבלתי רושם כי בענין זה ישנה דאגה רבה מצד משרד הבריאות, אך כמובן שגם הוא עלול לטעות.

אשר לשאלת חבר הכנסת פרדר בענין אישפוז

חולים שאינם חברי קופ"ח ואף אינם עשירים, בתי החולים הממשלתיים פתוחים לכל דורש. דמי האישפוז שהיו עד עתה לירה וחצי ליום, מגיעים כיום ל-3 ל"י, ולדעתי אין זו עליה גדולה בהתאם לעלית המחירים הכללית. אדם שאין באפשרותו לשלם מחיר זה, המחלקה הסוציאלית דואגת לכך שיקבל את האישפוז ללא תשלום. עד כמה שאני יודע, אין מקרים של אנשים הזקוקים לאישפוז ואינם מקבלים אותו ע"י בתי החולים הממשלתיים.

חבר הכנסת סוזייב שאל על היחס בין בתי החולים

של קופ"ח לבין בתי החולים של הממשלה. מספר המטות של הממשלה מגיע כיום ל-4200, בסוף השנה יגיע ל-5000. במידה שחברי קופת חולים מקבלים את אישפוזם בבתי חולים ממשלתיים, קופת חולים משלמת עבורם. לקופת חולים, מלבד קרן נכות, יש כיום קרוב ל-600 מטות, חושבים להוסיף השנה עוד 550 מטות. לקרן נכות יש כ-600 מטות.

קורא את המשך התקציב של משרד הבריאות - ע' 32,31.

הו"ר י. גורי:

ברצוני לציין כי משרד הבריאות קיבל תוספת

של 30% לקבי התקציב של השנה שעברה, כלומר, הוא בין המשרדים שקיבלו תוספת גדולה בהשוואה למשרדים אחרים.

א. ציזלינג:

ביחס להערתו האחרונה של היו"ר לגבי גידול

התקציב, אני חייב לציין כי מלבד הרחבת האישפוז, כל השאר אינו על יסוד הרחבת מטות ולא על יסוד הרחבת פעולות, כי אם על יסוד התיקרות. להיפך, אין זה עומד בפרופורציה לגידול האוכלוסייה.

אני עובר לסעיף תמיכות לקופות חולים ולרשויות

מקומיות. אני רוצה לקבוע כי בסעיף התמיכות - שקופת חולים תופסת מקום מרכזי - ישנה עליה של 20% בלבד (כולל תמיכות לקופות חולים במעברות), אפילו לא בשעור ההתיקרות, שהוא קיים בתוך תקציב משרד הבריאות כולו. אין להסתפק בתיקון הפרופורציונלי הזה, מוכרחים לתקן גם את התקציב של השנה שעברה.

אני מציג את החביעות הבאות:
(א) תוספת של חצי מיליון ל"י לשם תמיכה בקופות חולים להגדלת התקציב של השנה שעברה. אני נשען בזה על הדרישה של הוועד הפועל של ההסתדרות.

(ב) אני תובע להעמיד את העזרה לקופות חולים על 3 מיליון ל"י, וגם בזה אני נשען על החלטה של הוועד הפועל של ההסתדרות, שהיא תוצאה של בדיקה. אני רוצה לקבוע כי אז תמיכה זו תגיע רק ל-20% מתקציבה של קופת חולים.

(ג) הגדלת התשלום למטה, לפחות בסכום ההתיקרות.

י. פרדן:
אני מוכרח להגיד שבדרך כלל התקציב הוא מסודר ועם פרטים. ישנו רק סעיף אחד, שלדעתי נחוץ לפרטו - אישפוז ושרות רפואי לעולה בסכום של 400 אלף ל"י.

ישנו סעיף: תמיכות לקופות חולים, וסעיף משנה: כולל תמיכות לקופות חולים במעברות; מה ההבדל בין שני הסעיפים האלה? אם הכוונה היא לגבי כל העולים, אם ניקח בחשבון את הסכומים שאנו מוציאים באופן ממוצע עבור הישוב הוותיק, יש דיספרופורציה בין הסכומים המיועדים לעולים לבין ההקצבות המיועדות לישוב הוותיק.

א. הרצפלד:
בנוגע לסעיפים: אישפוז ושרות רפואי לעולה, והרחבת האישיפוז, האם ישנה כבר תכנית איפה להרחיב את האישיפוז?

בנוגע לסעיף "תמיכות לקופות חולים ולרשויות המקומיות, האם ההסכם שהיה בשנה שעברה, יחול גם לגבי התוספת של השנה?

קדש:
כשאני משווה את סעיף הוצאות בתי החולים עם אותו סעיף בתקציב של אשתקד, אני רואה כי בכמה בתי חולים, למרות שמספר המטות לא נשתנה, ההוצאות גדלו מאד.

היו"ר י. גורן:
לפני שאמסור למר זגגי להשיב על ההערות, ברצוני להפנות את תשומת לב חברי הוועדה לתזכיר שקיבלתי מ"מגן דוד אדום".

(קורא את התזכיר)

כאשר נפגשתי עם נציגי "מגן דוד אדום" אמרתי להם שאין מקום לאשליות בענין זה, אולם ראיתי חובה לעצמי לקרא בפניכם את התזכיר במילואו, מתוך החשבת המוסד והשירותים שהוא מספק לציבור.

מר זגגי: בנוגע לסעיף "תמיכות לקופות חולים ולרשויות מקומיות", סעיף זה מיועד לתמיכות במרפאות, חלק לרשויות המקומיות, אולם חלק העיקרי לקופות חולים. בשנה שעברה הוקצבו 600 אלף ל"י כתמיכות לקופות חולים ולרשויות מקומיות ו-150 אלף ל"י כתמיכה לסניפי קופת חולים של ההסתדרות במעברות. השנה הוספנו עוד 150 אלף ל"י, שצריך להתחלק באותה פרופורציה כפי שהסכום חולק בשנה שעברה.

הסעיף "אישפוז ושרות רפואי לעולה" מיועד להוצאות ישירות של משרד הבריאות של הממשלה לשרות רפואי של העולים. הסכום אינו מפורט, כי הפירוט משנה מפעם לפעם.

בדרך כלל, האישפוז הממשלתי ניתן לכל התושבים. גם חברי קופת חולים נשלחים לבתי חולים ממשלתיים, וקופת חולים משלמת עבורם.

הטיפול הקליני בכל המעברות נעשה ע"י קופת חולים.

אשר לסעיף "הרחבת האישפוז", תכנית משרד הבריאות היא זאת: 99 מטות ו-42 עריסות בפוריה; 120 מטות בחיפה; 176 מטות ו-40 עריסות בנתניה; 176 מטות ו-40 עריסות בנגב; 40 מטות ו-20 עריסות בצפת; 120 מטות בנס-ציונה ובנצרת; 200 מטות לחולי-נפש במקומות שונים. לכל הסעיף הזה הקצבנו 350 אלף ל"י בלבד, כי איננו יודעים בדיוק מתי תתחיל הפעולה בכל מקום ומקום. ישנם מקומות שפותחים את בית החולים במספר מטות קטן, ורק אח"כ מרחיבים.

א. ציזלינג: בכל זאת, ההתיקרות קיימת גם במקומות שלא היתה כל הרחבה.

מר זגגי: החזקת בתי חולים כלליים עלתה לנו בשנה שעברה 1135 ל"י - השנה 1448 ל"י; החזקת בתי חולים לחולי ראות עלתה לנו בשנה שעברה 664 ל"י באופן ממוצע לכל מטה - השנה 882 ל"י; בתי חולים לחולי נפש עלו לנו בשנה שעברה 400 ל"י באופן ממוצע לכל מטה - השנה 645 ל"י, כלומר, הגדלה של למעלה מ-30%.

בנוגע ל"מגן דוד אדום", העניין הזה נמצא בדיון בין משרד הבריאות לבין משרד האוצר. למשרד הבריאות יש טענות כלפי "מגן דוד אדום" שהוא גובה דמי הובלה גבוהים מאד. משרד הבריאות מציע להגדיל פי שנים את התמיכה ל"מגן דוד אדום" בתנאי שיהיה לה פיקוח, על ידי משרד התחבורה, על העברת החולים.

בענין העזרה הרפואית לערבים, ישנו בית חולים לחולי ראות בנצרת, השאר מאושפזים בבתי חולים ממשלתיים.

לגבי העזרה הרפואית להתישבות המרוחקת, ישנו בית חולים בבאר שבע, וישנן תכניות להקמת בתי חולים באיזורים שונים.

א. ציזלינג: מה אא הוא מספר הלידות מחוץ לבתי חולים?

מר זגגי: אינני יודע. בודאי מספרים בודדים.

ש. דיין: כמה רופאים ישנם בישוב העירוני וכמה בישוב הכפרי?

מה בדבר תחבורה לישובים רחוקים?

מר זגגי: ישנם ווכוחים בין קופת חולים ומשרד הבריאות בקשר לתשלום דמי הנסיעה של עובדי קופת-חולים העובדים במעברות. אאא מתוך זה אני מבין שקיימת גם תחבורה.

ז. סוזיב: לפי הסדר עלינו לדון עתה על תקציב משרד הבטחון.

היו"ר י. גורי: ברור כי במסגרת הזמן שנשאר לנו, לא נספיק לדון על פרטי תקציב משרד הבטחון. נדון רק על המסגרת הכללית של תקציב משרד הבטחון.

ז. סוזיב: אני מבין שלא נוכל להכנס עכשיו לדיון על פרטי התקציב של משרד הבטחון, אולם כאשר חבר הכנסת פרר עורר את השאלה, הובטח לו שהפעם נמצא זמן לדיון על פרטי התקציב. איני חושב שאנו יכולים לצאת ידי חובה בקביעת ועדת משנה לענין זה. בדיוק כמו שאנו עוברים בקוים כלליים על תקציבי משרדים אחרים ומקבלים הסברות מראשי המשרדים, רצוי שנעשה זאת גם לגבי תקציב משרד הבטחון.

היו"ר י. גורי: לא היה בדעתי לפסוח על תקציב משרד הבטחון. קיום הדיון הכללי בתקציב משרד הבטחון תלוי באיזון מידה נחקדם בדיונינו.

ז. סוזיב: אני יודע שאין באפשרותו של מר זגגי לתת לנו פרטים והסברים על צא תקציב משרד הבטחון, ולכן אני מעורר את הבעיה עתה, על מנת לתת אפשרות להתקשר עם האנשים המתאימים ולהזמיןם. איני חושב שנוכל לוותר על הדיון בתקציב משרד הבטחון באותם הקווים הכלליים כפי שאנו דנים בכל התקציבים.

היו"ר י. גורי: אני מציע להתקשר עם אנשי משרד הבטחון, להודיע להם כי יתכן ומחר בערב אאאא נקיים את הדיון בתקציב משרד הבטחון, שיהיו מוכנים להופיע בפנינו. הכל תלוי בזה אם נספיק לקיים את הדיון הזה.

י. פרר: אני מציע להסכים בנידון זה לאישור תקציב בטחון למשך חדשים בתנאי - ועל כך קבלתי הבטחה - שאחרי הפגרה תהיה הזדמנות לבדיקה יסודית של התקציב.

א. ציזלינג: בשאלת תקציב הבטחון ישנן שתי בעיות: א) הסכום; ב) גילוי או כיסויו. אנו מציעים - בלי קשר עם גודל הסכום - שתקציב הבטחון יהיה גלוי, לא פרטי, כי אם הסכום הכולל. הכנסת הצטרף לקבוע זאת עוד בטרם יוצבע התקציב, ואם יוחלט כדעתנו, למשל, הממשלה תצטרף מיד את הסכום.

י. פרר: צריך להיות ברור, וצריך למצוא לכך סידור מתאים, שאם, למשל, אצביע בעד התקציב, אין זאת אומרת שהסכמתי לתקציב הבטחון למשך כל השנה, מבלי שבדקנו אותו.

היו"ר י. גורי: לגבי הצעת חבר הכנסת ציזלינג, צריך לבדוק את הצד הפרוצידורלי שבה. אם הצעתו לגילוי התקציב לא תתקבל והוא ירשום לו הסתייגות, מה יהיה דינה, האם היא תהיה בגדר הסתייגות רגילה?

י. פרדר:

אני מניח שתקציב הבטחון לא יהיה גלוי, אולם מתעוררת בעיה אחרת: אם נאשר את חוק התקציב, אישרנו באופן פורמלי גם את תקציב הבטחון. אני רוצה שתינתן הודעה, כי אמנם אישרנו את התקציב, אך תקציב הבטחון אושר רק למשך חדשיים.

מר זגגי:

בסעיף 4 של החוק נאמר בפירוש כי "חלוקתו של תקציב הבטחון לסעיפי משנה ולפרטי הוצאה תקבע ע"י ועדת הכספים של הכנסת עפ"י הצעת הממשלה". פירוש הדבר, לפני שועדת הכספים מחליטה על חלוקת תקציב הבטחון, תקציב הבטחון אינו קיים.

היו"ר י. גורי:

אנו פוסחים על משרד החינוך והתרבות משני טעמים. הזמן העומד כעת לרשותנו לא יאפשר לנו לסיים את הדיון על תקציב זה, ואיני רוצה לרסק את הדיון.

אנו עוברים לתקציב משרד החקלאות.

(קורא את תקציב משרד החקלאות - ע' 50-44.)

ש. דיין:

אני הושב שלא לקחו בחשבון את ההתישבות הצעירה בסעיף "המחלקה לחקר, הדרכה וחינוך חקלאי". אני מתכוון להתישבות הצעירה שלא קיבלה הכשרה כחול, ואשר צריכה לקבל את הכשרתה במקום, ובצורה המתאימה למתחילים. כמו כן, צריך להקים בתי ספר איזוריים לאותם האנשים המוכשרים, היכולים לעזור לשם כך את המשק; כמו כן, צריך להקים גם משקי דוגמה, לדאוג למכשירים ולספרי לימוד. הסכום המיועד לשם כך אינו מספיק. אני מציע לחייב את משרד החקלאות לתת את דעתו על כך לצרף לסעיף זה מהרזרבה ומסעיפים אחרים, על מנת לספק את צרכי ההתישבות הצעירה.

היו"ר י. גורי:

בנוגע לחינוך החקלאי, אני יודע כי בתכניתו של משרד החקלאות לפתוח השנה עוד שני בתי ספר, אולם פעולה זו אינה משתקפת בתקציב.

ברצוני לשאול ביחס לבית הספר החקלאי בן-שמן. אני מכיר, מתוך מגע קרוב, את מצב האמצע המוסד הזה. זהו מוסד ותיק בעל מסורת מפוארת. מצבו של המוסד הזה הוא קריטי מאד ועומד כמעט בפני התמוטטות. אם משרד החינוך עומד להרחיב את החינוך החקלאי, עליו לתת דעתו גם על מוסד זה, שעכשיו יש לו בסיס יותר רחב ואפשרויות רבות יותר לגידול והתפתחות. מדוע המוסד הזה אינו מופיע ברשימת בתי-הספר החקלאיים הנהנים מתמיכת הממשלה?

סגן שר החקלאות א. אפסטי:

אנו התכוונו להרחיב השנה את החינוך החקלאי בממדים גדולים. אנו הגשנו בסעיף זה תקציב של 300 אלף ל"י, ואף טכום זה אינו יכול לספק את הצרכים בשטח זה. שני המוסדות של בן-שמן נפללו בהצעתנו בסכומים פעוטים מאד, כי לא התכוונו להתחיל לתמוך בבתי הספר החקלאיים במידה ניכרת, אלא רק בבתי הספר החקלאיים של "עלית הנוער". אנו מתחילים השנה בעזרה מסויימת, בהדרכה ובהקצבה של סכום לא גדול לבתי הספר של בן שמן וכפר ויתקין. אנו נעשה משהו, אך זהו מעט מאד מהצרכים שצריך לספק.

אנו מתכווננים להקים השנה שלושה בתי ספר חקלאיים: אחד בנגב, שהוא הכרחי בקשר עם ההתישבות החדשה; בי"ס שני בהרי ירושלים ובי"ס שלישי, דתי, שטרם נקבע מקומו.

אנו הצענו לפעולות הדרכה וחינוך חקלאי סכום של 290 אלף ל"י, אך קיצצו אותו ל-220.000 ל"י. אני מציע, כסדר ועדת הכספים, גם לועדה וגם לאוצר להגדיל את הסעיף הזה, פי אנו מעריך אפשרות של הגדלת הכנסות המשרד ממכירת התוצרת החקלאית בסכום של 75 אלף ל"י.

א. ציזלינג: התקציב המיועד למשרד החקלאות אינו עומד בשום פרופורציה למבנה התקציב הכללי.

ברצוני לשאול כמה שאלות: מדוע ישנו בלבול של הכנסת תפקידים לתקציב זה, אשר למעשה מופיעים גם בתקציבים אחרים, למשל, העבודות ע"י מכון ויצמן. איני מדבר נגד הסכום המוקצב, כי אם על הצד האדמניסטרטיבי.

ביחס לסעיף "יום המלח, מפוי טופוגרפי ובדיקות אנליטיות", הרי יום המלח היא קונצסיה, מדוע אנו צריכים להתקציב סכומים לפעולות שהחברה צריכה לעשות?

אני מסתפק בתוספת שמציע מר אפרתי לסעיף הדרכה והכשרה חקלאית. אני סבור שנחוץ סכום גדול להכשרת נוער בחקלאות במשקיים הקיימים.

אני סובר כי פיתוח תעשייה ומלאכה בכפר היא אחת הדרכים לפיזור האוכלוסיה, והסכום של 5 אלפים ל"י המוקצב לסעיף זה, הוא מגוחך. במידה שאנו עושים בענין זה פעולה גדולה, אנו משנים את פני הארץ גם מבחינת הבטחון וגם מבחינת הכלכלה.

ענף הדייג הוא אחד הענפים שלא זכה לתוספת רבה. התוספת היא 3 אלפים ל"י, 5% בלבד, בשעה שההתיקרות היא גדולה יותר. מה ערך הדייג לאספקת מזון וגם לענייני בטחון, איני צריך לאמר כאן.

פוגע בטעם הטוב הסעיף "המחלקה לקרקעות ומשק ערבי", והרי ידוע מה תופס המשק החקלאי הערבי בשטח הויזור בארץ. לסעיף זה יש הכנסה של 20 אלף ל"י והוצאה של 24 אלף ל"י, כלומר: 2 אלפים לירות למדידות, מודעות ומפות, ורק 2 אלפים ל"י תמיכה לכל הסעיף. אני רוצה לציין שעד הזמן האחרון נלקחו סכומים גדולים מסכפר הערבי ע"י הפרשי המחירים.

כמעט באותה מידה פוגע בטעם הטוב גם הסעיף "משקי עזר" בסכום של 21 אלף ל"י. אגב, אין זה נכון כי אלה הם סעיפים חדשים. סעיפים אלה היו עוד בימי הממשלה הזמנית.

אני מבין שלתקציב משרד החקלאות יווספו עוד סכומים מתקציב הפיתוח, אולם התקציב בכללו בהשוואה לתקציב הכללי, אינו בא בהשבון.

הינ"ר י. גורי: בעקבות הערתו של מר ציזלינג, ברצוני להעיר כי התקציב אינו בנוי באופן מאונח המחולק לתקציב המשק הערבי ותקציב המשק היהודי. יתכן שבמציאות המשק הערבי אינו נהנה במידה מספקת מכל התקציב, אך להלכה זהו תקציב של המשק החקלאי היהודי והערבי כאחד. באופן עקרוני הייתי מתנגד לכך אילו היו בונים את התקציב למשק יהודי לחוד ולמשק ערבי לחוד.

ועדת הכספים
26.3.52

א. ציזלינג:
ישנו מצב שונה של המשק הערבי, וישנן פרובלימות אין להביאו למודרניזציה. כמעט כל השירותים הקיימים לגבי החקלאות, אינם משרתים את המשק הערבי, מפני שמשקו בנוי אחרת מאשר המשק היהודי. הדבר היחידי שלמדתי מהתקציב הזה הוא, כי בהחזקת היחידה המכנית במשק הערבי מרויחה המדינה 7 אלפים ל"י, וזה פוגע בטעם הטוב.

היו"ר י. גורי:
אני חוזר על בקשתי לחברי הועדה להגיש את הסתייגויותיהם בזמן.

(הישיבה ננעלה בשעה 13.15)
